

7. Laatste Oordeel

Introductie

Op het moment dat de huidige wereld vergaat, zal God zijn Rechterstoel neerzetten en het Laatste Oordeel over alle personen en volken vellen.¹ Iedereen zal rekenschap af moeten leggen over wat hij of zij in het lichaam gedaan heeft. Ja, zelfs van ieder woord wat gesproken is, zal rekenschap afgelegd moeten worden, volgens Jezus.² De vrijgesprokenen zullen in eeuwige heerlijkheid ingaan, maar de veroordeelden in het eeuwige vuur.³ Er staat dus nogal wat op het spel.

Daarom is het belangrijk om erover na te denken waarover we geoordeeld zullen worden op die dag. Ook komen er vragen boven als: doen onze daden ertoe, als we geloven in het bloed van Jezus? Worden gelovigen ook geoordeeld als zij geloven in Jezus? Zijn er gradaties in het oordeel? Over deze belangrijke vragen willen we in dit onderwijsstuk nadenken.

Waarover worden we geoordeeld?

Sinds de reformatie woedt er een discussie over genade en werken. Ten tijde van de reformatie werd heel sterk benadrukt dat we door genade alleen gered worden en niet op basis van goede daden. En daar zijn goede Bijbelse papieren voor. Zo staat er in Romeinen 3:28 *Wij komen tot de slotsom dat de mens door het geloof gerechtvaardigd wordt zonder werken van de wet.* En in Johannes 3:16 ... *opdat ieder die in hem gelooft, niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.* En in 1 Johannes 1:7 ... *en het bloed van Jezus Christus, Zijn Zoon, reinigt ons van alle zonde.*

Maar doen onze woorden en daden er dan niet meer toe? Tellen deze niet meer mee bij het Laatste Oordeel? Deze conclusie wordt vaak getrokken, maar is veel te kort door de bocht. Als we het Nieuwe Testament doorlezen, vinden we haast op iedere bladzijde terug dat onze daden er wel degelijk toe doen, ook met het oog op het Laatste Oordeel. We willen hier enkele van deze verzen naar voren halen:

Iedere boom die geen goede vrucht voortbrengt, wordt omgehakt en in het vuur geworpen. (Mattheüs 7:19)

Maar ik zeg u dat de mensen van elk nutteloos woord dat zij zullen spreken, rekenschap moeten geven op de dag van het oordeel. Want op grond van uw woorden zult u rechtvaardig verklaard worden, en op grond van uw woorden zult u veroordeeld worden. (Mattheüs 12:36-37)

Dan zal de Koning zeggen tegen hen die aan Zijn rechterhand zijn: Kom, gezegenden van Mijn Vader, beërf het Koninkrijk dat voor u bestemd is vanaf de grondlegging van de wereld. Want ik had honger en u hebt mij te eten gegeven; ik had dorst en u hebt mij te drinken gegeven; ik was een vreemdeling en u hebt mij gastvrij onthaald. Ik was naakt en u hebt mij gekleed; ik ben ziek geweest en u hebt mij bezocht; ik was in de gevangenis en u bent bij mij gekomen... Dan zal Hij ook zeggen tegen hen die aan de linkerhand zijn: Ga weg van mij, vervloekten, in het eeuwige vuur, dat voor de duivel en zijn engelen bestemd is. Want ik ben hongerig geweest en u hebt mij niet te eten gegeven... (Mattheüs 25:31-46)

Want wij moeten allen voor de rechterstoel van Christus openbaar worden, opdat ieder vergelding ontvangt voor wat hij door middel van zijn lichaam gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad. (2 Korinthe 5:10)

Dwaal niet: God laat niet met Zich spotten, want wat de mens zaait, zal hij ook oogsten. Want wie in zijn eigen vlees zaait, zal uit het vlees verderf oogsten; maar wie in de Geest zaait, zal uit de Geest het eeuwige leven oogsten. En laten wij niet moe worden goed te doen, want te zijner tijd zullen wij oogsten, als wij het niet opgeven. Laten wij dus, terwijl wij gelegenheid hebben, goeddoen aan allen, maar vooral aan de huisgenoten van het geloof. (Galaten 6:7-10)

En zo kunnen we nog wel even doorgaan. Steeds wordt het criterium voor het oordeel gevonden in onze woorden en daden. Kennelijk ligt het toch niet zo eenvoudig, dat alleen het geloof en de genade er toe doen en de werken niet. Maar hoe zit het dan? We worden toch uit genade en door geloof in het bloed van Jezus gered?

Zeker, op basis van onze werken kunnen we nooit gered worden, omdat we allemaal tekort schieten. We worden dan ook niet gered OP GROND van onze werken, maar juist TOT goede werken. Jezus' genade redt ons van een zinloos leven en brengt ons de Heilige Geest om ons leven te vernieuwen. En dat gaat zichtbaar worden in onze woorden en daden. Dat is onvermijdelijk. Geloof zonder werken bestaat niet, kunnen we leren uit Jakobus 2.

We worden dus niet gered op grond van onze werken, maar wel geoordeeld op onze werken. Immers, een boom kun je herkennen aan de vrucht. Een goede boom draagt goede vruchten en een slechte boom draagt slechte vruchten. Daarom kun je de boom beoordelen aan de hand van zijn vruchten. Op basis van onze woorden en daden zal beoordeeld worden of ons geloof in Jezus een levend of dood geloof is geweest. Degenen die echt geloven en in Gods Levensboek staan geschreven, dragen daar ook goede vruchten naar.

Moeten we dan bang worden of we wel genoeg vrucht dragen? Nee, het enige wat wij volgens Johannes 15 hoeven te doen is ons in geloof naar Jezus uitstrekken en met Hem verbonden blijven. Dan gaat Gods Geest ervoor zorgen dat de juiste vruchten aan onze levensboom gaan groeien. En waarin we dan tekort schieten, zal door het bloed van Jezus verzoend zijn. Als we in Jezus geënt zijn, dan worden we beschouwd als even heilig als Hij Zelf.

Hoe hoog is de beoordelingsmaatstaf?

In principe is Gods beoordelingsmaatstaf veel te hoog voor ons allemaal. God vraagt perfectie. Daar kan niemand in deze gevallen schepping bij komen. Maar door genade wil God ons genadig beoordelen. Toch zullen onze werken ertoe doen, hebben we gezien in de vorige paragraaf. Hoe hoog is deze beoordelingsmaatstaf dan? Wel, dat hebben we zelf in de hand, volgens het Nieuwe Testament. Keer op keer wordt namelijk gezegd dat wij geoordeeld zullen worden, zoals we anderen oordelen.

In Mattheüs 7:1-2 heeft Jezus het volgende onderwezen:

Oordeel niet, opdat u niet geoordeeld wordt; want met het oordeel waarmee u oordeelt, zult u zelf geoordeeld worden; en met welke maat u meet, zal er bij u ook gemeten worden.

En in Mattheüs 6:14-15:

Want als u de mensen hun overtredingen vergeeft, zal uw hemelse Vader u ook vergeven. Maar als u de mensen hun overtredingen niet vergeeft, zal uw Vader uw overtredingen ook niet vergeven.

In Jakobus 2:13 vinden we hetzelfde principe terug:

Want onbarmhartig zal het oordeel zijn over hem die geen barmhartigheid heeft bewezen. En de barmhartigheid triomfeert over het oordeel.

Het oordeel werkt als een spiegel. Als je anderen genadig behandelt en hun overtredingen tegen jou vergeeft, dan zul je zelf ook genadig behandeld worden. Dit betekent niet dat je alles maar laat gaan of over je heen laat lopen. Soms moeten er harde besluiten gemaakt worden in het leven om erger kwaad te voorkomen. Maar het gaat wel over het loslaten van de wraak en dat overgeven aan God. En het gaat over de bereidheid als iemand met oprechte excuses naar je toekomt, dat je iemand dan ook vergeeft en hem/haar de overtredingen niet meer nadraagt of deze weer oprakelt.

Het oordeel werkt dus als een spiegel. Als jij anderen genadig behandelt (als zij hun schuld belijden naar jou toe), dan zal God jou ook genadig behandelen (als jij jouw schuld belijdt). Die spiegelwerking van het oordeel gaat nog verder. Het is zelfs zo dat als je God als hardvochtig en ongenadig beschouwd, dan zal Hij je ook als zodanig tegemoet treden. Dat kunnen we leren uit de gelijkenis van de talenten:

Maar hij die het ene talent ontvangen had, kwam ook en zei: Heer, ik wist dat u een streng man bent, omdat u maait waar u niet gezaaid hebt, en inzamelt van de plaats waar u niet gestrooid hebt. En ik ben bevreesd weggegaan en heb uw talent verborgen in de aarde; zie, hier hebt u het uwe. Maar zijn heer antwoordde en zei tegen hem: Slechte en luie slaaf, u wist dat ik maai waar ik niet gezaaid heb en van de plaats inzamel waar ik niet gestrooid heb. Dan had u mijn geld aan de bankiers moeten geven, en ik zou bij mijn komst het mijne met rente teruggekregen hebben ... En werp de onnutte slaaf uit in de buitenste duisternis; daar zal gejammer zijn en tandengeknars. (Mattheüs 25:24-30)

De slechte slaaf had zich een fout beeld van God gevormd. Hij vertrouwde Zijn heer niet, dat zijn inzet beloond zou worden en beschouwde hem als streng en onredelijk. Dat gebruikte hij als excuus om geen vrucht te dragen in zijn leven. En dat was dan ook hoe zijn heer hem tegemoet trad. Hij geeft de slaaf zijn eigen woorden terug en zegt eigenlijk: 'oké, je vindt mij hardvochtig en onredelijk, dan zal ik dat ook zijn. Je krijgt je eigen veroordeling van mij terug op je eigen bord.' Zo werkt het oordeel als een spiegel. Zoals jij God en anderen behandelt, zo zul je zelf behandeld worden.

En natuurlijk kunnen we worstelen met ons Godsbeeld, zeker als we een slechte aardse vader gehad hebben. Misschien leeft er wel heel veel angst in ons hart. Daar gaat het bovenstaande voorbeeld ook niet over. God wil niets liever dan dat helen met Zijn Vaderlijke liefde. Maar als wij weigeren om Gods liefde en genade in ons leven binnen te laten en weigeren om veranderd te worden, dan zullen we eindigen als de hierboven beschreven knecht. We kunnen God niet voor eeuwig blijven wantrouwen en blijven weigeren om vrucht te dragen, omdat we toch niet geloven beter te kunnen worden. Gods liefde en genade kan leven brengen en ons leven transformeren. Gods liefde laat ons met een warm en open hart vrucht dragen.

Hoe hoog is dus de beoordelingsmaatstaf? Wel, vraag dat aan de mensen in jouw omgeving. Voelen zij de ruimte bij jou om fouten te durven maken? Voelen zij zich barmhartig en genadig behandeld? Hoe hoog leg jij de lat voor anderen en ook voor jezelf? Hoe streng is God volgens jou? Kan Gods liefde en vergeving door jou heen stromen? Dan zal die beoordelingsmaatstaf steeds lager worden in je leven, want de barmhartigheid triomfeert over het oordeel, volgens Jakobus 2:13! Hierin geldt één belangrijk principe:

Hierin is de liefde bij ons volmaakt geworden, dat wij vrijmoedigheid mogen hebben op de dag van het oordeel. Want zoals Hij is, zijn ook wij in deze wereld. Er is in de liefde geen angst, maar de volmaakte liefde drijft de angst uit. De angst houdt immers straf in, en wie bang is, is niet volmaakt in de liefde. (1 Johannes 4:17-18)

Gods volmaakte liefde drijft de angst uit. Als we steeds meer aan die liefde gaan toegeven, dan hoeven we niet meer bang te zijn! God is genadig en goed! En dat maakt ons genadig en goed...

Wie worden er geoordeeld?

Ook daarover is de Bijbel helder: iedereen wordt geoordeeld, niemand uitgezonderd. In 2 Korinthe 5:10 staat dat wij allen voor de rechterstoel van Christus openbaar moeten worden, opdat wij vergelding voor onze daden ontvangen. En in Hebrëeën 4:13 staat dat alle schepselen open en bloot liggen voor de ogen van Hem aan wie wij rekenschap af hebben te leggen. Ook lezen we in de beschrijvingen van de het Laatste Oordeel dat zowel schapen als bokken, zowel goeden als slechten voor de Rechterstoel van Jezus verschijnen. Niemand uitgezonderd dus.

En dat niet alleen, maar ook hele volken zullen collectief geoordeeld worden. In Mattheüs 25:32 staat dat al de volken voor de Rechterstoel verzameld worden. Je zou er haast overheen lezen; er staat niet 'alle mensen' maar 'alle volken'. De mensen worden dus ook collectief geoordeeld. We hebben ook een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor wat er gebeurt in ons land, in onze stad, in onze gemeente, in onze omgeving, in ons gezin, etc. Laten we dus daarvoor blijven bidden en ons daarvoor blijven inzetten. We hebben als opdracht meegekregen om voor onze overheden te bidden.⁴

Verder worden ook engelen en geestelijke overheden en machten geoordeeld. We lezen in de Bijbel over beesten (wereldrijken) die veroordeeld worden.⁵ We lezen over engelen die tot het Laatste Oordeel bewaard worden in boeien.⁶ We lezen over satan en zijn engelen die in de poel van het vuur gegooid worden⁷ en we lezen zelfs over het feit dat wij in het Messiaanse Rijk engelen zullen oordelen.⁸ Hoeveel te meer God Zelf, als Hij gaat zitten voor het Laatste Oordeel!

Als alle mensen geoordeeld worden, hoe zit dat dan met gelovige mensen? Er is toch geen veroordeling voor hen die in Christus zijn, volgens Romeinen 8:1,33-34? Nee, zeker niet, maar er is een belangrijk verschil tussen geoordeeld en veroordeeld worden. Als je geoordeeld wordt verschijn je voor de rechtbank. Of je nu uiteindelijk schuldig wordt verklaard of vrij wordt gesproken, maakt daar geen verschil in. Maar als je veroordeeld wordt, dan wordt je schuldig verklaard en wordt jou een straf opgelegd. Dat laatste zal niet gebeuren bij kinderen van God, die in Christus zijn. Zij zullen vrijuit gaan voor de Rechterstoel van God!

Worden de daden van gelovige mensen dan wel beoordeeld? Ja, dat hebben we al in een eerdere paragraaf gezien. Ook zien we dat in Openbaring 20:21 en Daniël 7:9-10. In deze teksten staat namelijk dat de boeken (meervoud) geopend worden bij het oordeel. En daarna wordt pas het Boek van het Leven geopend. In al die boeken die geopend worden, daarin staan onze daden opgetekend. Deze worden dus wel degelijk voor de rechtbank van God gebracht. Dat kunnen we ook opmaken uit 2 Korinthe 5:10 en Galaten 6:7-10 waarin duidelijk staat dat we vergelding voor al onze daden zullen ontvangen, gelovig of niet. Maar hoe zit dat dan met de genade en met het Boek van het Leven?

De boeken spreken over onze daden, maar het Boek van het Leven gaat over het eeuwige heil. Als we door geloof deel hebben aan het eeuwige heil in Jezus, dan staan we in het Boek van het Leven opgetekend. Dit Boek heeft hogere autoriteit dan alle andere boeken die er in de rechtbank worden geopend. Dus wat de andere boeken ook tegen ons getuigen, als we in het Boek van het Leven staan, dan zijn we veilig. Hier komen we alleen in op grond van geloof in het bloed van Jezus.

Wat wordt er dan nog met de daden gedaan die in de boeken beschreven zijn? Wel, daar is wel degelijk beloning en straf voor. We worden in elk geval met al onze daden, gedachten en woorden geconfronteerd. Voor de slechte dingen die we deden zal er diepe schaamte op ons gezicht staan voor God en alle heilige engelen, maar voor alle goede dingen zullen we lof en eer ontvangen in aanwezigheid van God en alle heilige engelen. Er zullen ook gradaties zijn in het eeuwige heil en de eeuwige straf. De één zal meer ontvangen dan de ander, op basis van de werken die gedaan zijn. Dat brengt ons bij de volgende paragraaf.

Gradaties in zaligheid en straf

De Bijbel leert ons dat er gradaties zijn in zowel de zaligheid van de geredden als de straf van de verlorenen.¹⁰ Als onze naam in het Boek van het Leven geschreven staat, dan zijn we gered, maar onze boeken kunnen zodanig tegen ons getuigen, dat we ternauwernood binnengaan in het Koninkrijk van de Heer. We kunnen binnengaan met lof, eer en beloning of door schaamte en schande heen. Dat legt Paulus uit in 1 Korinthe 3:11-15:

Want niemand kan een ander fundament leggen dan wat gelegd is, dat is Jezus Christus. Of nu iemand op dit fundament bouwt met goud, zilver, edelstenen, hout, hooi of stro, ieders werk zal openbaar worden. De dag zal het namelijk duidelijk maken, omdat deze in vuur verschijnt. En hoe ieders werk is, zal het vuur beproeven. Als iemands werk dat hij op het fundament gebouwd heeft, standhoudt, zal hij loon ontvangen. Als iemand werk verbrandt, zal hij schade lijden. Hijzelf zal echter behouden worden, maar wel zo: als door vuur heen.

We kunnen dus met loon binnengaan of door vuur heen. Het Laatste Oordeel zal aan het licht brengen of ons levenswerk voor eeuwig standhoudt of niet. Voor sommigen zal dit een schaamtevolle dag zijn, omdat hun hele levenswerk voor hun ogen tot de grond toe afbrandt. Zij gaan met lege handen het Koninkrijk binnen. Voor anderen zal er groot loon zijn op die dag. Ook het loon zal verschillen in gradatie. Sommigen hebben met goud gebouwd, anderen met zilver, weer anderen met edelstenen. De één zal een hogere ereplaats krijgen in Gods Koninkrijk dan een ander. Maar vele eersten zullen daarbij de laatsten zijn en andersom.¹¹ In Gods ogen zien de dingen er vaak heel anders uit. In elk geval zal er nog wel sprake zijn van eersten en laatsten, gelukkig in Gods volgorde!

We kunnen dit principe ook terugvinden in de gelijkenis van de ponden in Lukas 19:11-27. De ene knecht wordt aangesteld over 10 steden en andere over 5 steden. Er zal gradatie zijn. Hoewel deze tekst waarschijnlijk over het Messiaanse Rijk gaat, zal er ook gradatie zijn bij het Laatste Oordeel. Onze werken zullen ons namelijk volgen, volgens Openbaring 14:13. We zullen wegdragen wat we met ons lichaam hebben gedaan. Dus laten we ons schatten in de hemel verzamelen¹², zodat we er in de eeuwigheid profijt van kunnen hebben!

In de zaligheid zijn gradaties, maar ook in de straf. Ook hierover spreekt de Bijbel in heldere bewoordingen. Zo zullen de Schriftgeleerden volgens Jezus een zwaarder oordeel ontvangen, vanwege hun hypocrisie. In Mattheüs 20:47 zegt Hij daarover: ... *die de huizen van de weduwen verslinden en voor de schijn lange gebeden doen. Zij zullen een zwaarder oordeel ontvangen.* Überhaupt zullen leraars strenger beoordeeld worden in het gericht dan anderen, volgens Jakobus 3:1.

Jezus sprak ook over de steden van Israël die het evangelie niet zouden accepteren. Daarover zei Hij het volgende in Mattheüs 10:15: *Voorwaar, Ik zeg u: Het zal voor het land Sodom en Gomorra verdraaglijker zijn op de dag van het oordeel dan voor die stad!* Ook in de straffen over landen en steden zullen dus gradaties zijn.

We zien dus dat de werken er wel degelijk toe doen. God is een rechtvaardig God die het goede beloont en het kwade bestraft. Of wij nu onder de genade vallen of niet, of we nu voor de eeuwigheid gered zijn of niet, onze werken zullen beoordeeld worden en we zullen beloning of straf, eer of schaamte daarvoor ontvangen. Laten we ons dus beijveren om een vol loon te ontvangen, zoals geschreven staat in 2 Johannes 1:8: *Let op uzelf, opdat wij niet verliezen waarvoor wij gewerkt hebben, maar een vol loon mogen ontvangen.*

Maar bovenal, geliefde broeders en zusters, blijf in de liefde van de Heer! Dan zal Hij alles bewerken wat nodig is, door Zijn Heilige Geest in u! Dan zullen we zeker een vol loon ontvangen uit Gods Hand!

Het doet ertoe hoe je leeft!

Uit het voorgaande blijkt heel duidelijk dat het ertoe doet hoe je leeft. Hoe je jouw leven leeft, bepaalt jouw eeuwige toekomst. Er staat dus nogal wat op het spel. Laten we ons daarom met volle inzet ertoe zetten om Gods wegen te bewandelen. Ik wil afsluiten met twee sprekende teksten in dit verband:

Daarom, mijn geliefden, zoals u altijd gehoorzaam geweest bent, niet alleen zoals in mijn aanwezigheid, maar nu veelmeer in mijn afwezigheid, werk aan uw eigen zaligheid met vrees en beven, (Filippenzen 2:12)

Dwaal niet: God laat niet met Zich spotten, want wat de mens zaait, zal hij ook oogsten. Want wie in zijn eigen vlees zaait, zal uit het vlees verderf oogsten; maar wie in de Geest zaait, zal uit de Geest het eeuwige leven oogsten. En laten wij niet moe worden goed te doen, want te zijner tijd zullen wij oogsten, als wij het niet opgeven. (Galaten 6:7-9)

Bijbelteksten:

1. Laatste Oordeel:	Mattheus 25:31-46, 2 Korinthe 5:10, Hebreeën 6:1-2, Openbaring 20:11-15
2. Over ieder woord rekenschap afleggen:	Mattheüs 12:36
3. Waarschuwingen voor de hel:	Mattheus 25:41, Openbaring 20:10-15, Jesaja 66:24, Mattheüs 8:12, 13:42, 22:13, 24:51, 25:30, Markus 9:43-48, Lukas 13:28, Hebreeën 10:26-27.
4. Voor overheden bidden:	1 Timotheüs 2:1-4, Romeinen 13:1-7, 1 Petrus 2:13-18
5. Beesten (rijken) geoordeeld:	Daniël 7:9-12
6. Engelen in boeien bewaard voor oordeel:	2 Petrus 2:4
7. Satan en zijn engelen in poel van vuur:	Openbaring 20:10,14
8. Gelovigen oordelen engelen:	1 Korinthe 6:3
9. Geen veroordeling voor gelovigen:	Romeinen 8:1,33-34
10. Gradaties in het oordeel:	Psalm 62:13, Mattheus 6:20-21, Mattheüs 10:15, Lukas 19:16-27, Lukas 20:47, 1 Korinthe 3:12-15, Galaten 6:9, Jakobus 3:1, 2 Johannes 1:8, Openbaring 11:18, 14:13, 20:13, 22:12
11. Vele eersten zullen de laatsten zijn:	Mattheüs 19:30
12. Schatten in de hemel verzamelen:	Mattheüs 6:20-21